

22. 9. 2023

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Navigace ve firemní compliance v době umělé inteligence

Compliance je soubor pravidel a postupů, které organizace musí dodržovat, aby se řídily relevantními právními předpisy, standardy a etickými normami. Cílem je minimalizovat riziko právních porušení a zachovat integritu podnikání.

Může být velký rozdíl mezi compliance systémy v České republice a v zahraničí. Každá země má svůj právní systém a ten mění podobu regulací zásadním způsobem. Například v porovnání anglosaského právního systému, který se opírá o precedenty, a našeho právního systému, který se opírá hlavně o právo psané formou zákonů a soudních rozhodnutí, vidíme rozdíly v podobě regulací.

I přes rozdíly compliance ve světě se spousta zemí shodne na tom, **že je compliance nutná a to obzvlášť ve finančním, energetickém, farmaceutickém a zdravotnickém sektoru. Advokátní kanceláře ARROWS ETL (1) a její právní a daňové týmy se touto problematikou pravidelně zabývají. Od trestního po regulační compliance (data, AML, apod.)**

Compliance ve financích, energetice a zdravotnictví

Ve **finančním sektoru** je právní compliance klíčovým aspektem provozu. Zahrnuje to dodržování přísných bankovních a finančních předpisů, jako je například **Know Your Customer (KYC)**, který vyžaduje, aby finanční instituce pečlivě ověřovaly identitu svých klientů. Další důležitou oblastí je **anti-money laundering (AML) a boj proti financování terorismu (CFT)**, kde finanční instituce musí monitorovat a hlásit podezřelé transakce. V České republice se AML týká také daňových poradců, či realitních kanceláří. V této souvislosti na ně dopadla např. úprava whistleblowingu.

Právní compliance v tomto sektoru zahrnuje také dohled nad obchodními praktikami, ochranu spotřebitelů a dodržování kapitálových požadavků. **Organizace v tomto sektoru musí mít pevně stanovený compliance program**, který zahrnuje školení zaměstnanců, monitorování transakcí a reportingové procesy pro regulační orgány.

Energetický sektor čelí složitým právním a regulačním výzvám. Organizace v tomto sektoru musí dodržovat **normy týkající se emisních limitů, bezpečnosti provozu a ochrany životního prostředí**. Compliance s těmito předpisy zahrnuje pravidelné kontroly a audity energetických zařízení, aby se **minimalizovalo riziko nehod a výpadků**.

Energetické společnosti musí také dodržovat pravidla týkající se tržní soutěže a transparentnosti cen. Právní compliance v tomto sektoru pomáhá zabezpečit energetickou bezpečnost a udržitelnost, zároveň minimalizuje riziko pokut za nedodržení předpisů.

Zdravotnický sektor je vystaven přísným regulacím týkajících se ochrany pacientů a zpracování zdravotních údajů. Organizace v tomto sektoru musí dodržovat předpisy, jako je například **nařízení GDPR (2), který upravuje zpracování osobních údajů pacientů**.

Další významnou oblastí je bezpečnost pacientů a kvalita zdravotní péče, což vyžaduje dodržování přísných normativních standardů a pravidel pro léčbu a diagnostiku. Právní compliance ve

zdravotnickém sektoru zahrnuje také etické otázky, jako je například zachování důvěrnosti pacientů a prevence konfliktu zájmů lékařů.

Farmaceutický sektor musí dodržovat přísné předpisy týkající se vývoje, testování a distribuce léčiv. To zahrnuje předpisy týkající se bezpečnosti a účinnosti léčiv, zpracování klinických dat a registrace léků. **Farmaceutické společnosti musí také dodržovat patentová práva a regulace týkající se ochrany duševního vlastnictví.**

Právní compliance v tomto sektoru je zásadní pro zajištění, že farmaceutické produkty jsou bezpečné a účinné, a také pro ochranu intelektuálního vlastnictví společnosti. Dodržování těchto předpisů a regulací je klíčové pro udržení dobré pověsti a získání povolení k výrobě a prodeji léčiv.

Vliv umělé inteligence na compliance

Umělá inteligence (AI) má obrovský potenciál pro automatizaci a optimalizaci činností v různých sektorech. **Jak by se AI mohla využít v jednotlivých sektorech a jak by měla být upravena její právní regulace?**

Finanční sektor

V oblasti finančního sektoru může AI být využita pro automatické analýzy finančních dat, identifikaci rizikových transakcí, správu investičních portfolií, a dokonce i pro predikci tržních trendů.

V tomto sektoru je ale klíčové zajistit, aby AI byla v souladu s předpisy KYC (Know Your Customer) a AML (Anti-Money Laundering). Důležité je také, aby byly zachovány etické normy a aby bylo zajištěno transparentní rozhodování AI.

Důležité je zmínit část AI Aktu (3), která se baví o regulaci s ohledem na etiku. **Ustanovení (37) AI Aktu nastavuje pravidla pro umělou inteligenci tak, aby nikdy nemohlo dojít k jakémukoli typu diskriminace.** Například při zkoumání úvěruschopnosti klienta banky. Tyto systémy budou hodnoceny jako vysoce rizikové a budou nuceny mít speciální podmínky pro to, aby mohly být uvedeny v provoz.

AI Akt odkazuje i na to, že některé z těchto procesních povinností jsou již obsaženy ve směrnici 2013/36/EU (4) o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu. Obzvláště velký důraz klade tato směrnice na komunikaci s evropským orgánem pro bankovníctví (EBA).

Energetický sektor

Umělá inteligence může být využita pro optimalizaci provozu energetických zařízení, plánování výroby energie na základě poptávky, a pro snižování emisí oxidu uhličitého.

Regulace by měla zahrnovat pravidla pro bezpečné nasazení autonomních energetických systémů a monitorování emisí. Zároveň by měla zohledňovat transparentnost dat a kybernetickou bezpečnost.

Ust. (34) AI Aktu také upozorňuje na označení systémů, které regulují tok vody, plynu, tepla a elektřiny, jako vysoce rizikové. V případě poruchy v tomto sektoru by mohly být následky velice vážné a proto je nutná vyšší pozornost a regulace.

Zdravotnický sektor

Využití může ve zdravotnickém sektoru umělá inteligence najít například při analýze medicínských obrazů, diagnostice, predikci chorob, a dokonce i při personalizované léčbě pacientů.

Regulace však musí zajistit, že AI systémy v zdravotnickém sektoru jsou přesné a bezpečné. Musí zahrnovat pravidla pro ochranu dat pacientů a etické použití AI v diagnostice a léčbě.

Stejně tak jako ve výše zmíněných dvou sektorech se i zdravotnického sektoru týká významným způsobem AI Akt Evropské Unie. Například v ustanovení (30) se zmiňuje mimo jiné i o tom, že systémy které se používají ve zdravotnických pomůckách a k diagnóze musí být také označeny jako vysoce rizikové a tím pádem více regulované.

Farmaceutický sektor

AI může být využita pro urychlení vývoje léčiv, identifikaci potenciálních léčebných cílů a analýzu klinických dat.

Regulace musí zahrnovat předpisy pro bezpečnost a účinnost léčiv vyvinutých s využitím AI. Musí být také zavedeny mechanismy pro ověření důvěryhodnosti dat použitých pro vývoj léků.

Právní regulace v těchto sektorech by měla být flexibilní, aby reflektovala rychlý vývoj AI technologií, ale zároveň by měla zajistit bezpečnost, etiku a odpovědnost využívání umělé inteligence. Je také důležité, aby regulace podporovala transparentnost a ochranu údajů, zejména tam, kde AI zpracovává citlivé informace, jako jsou zdravotní údaje nebo finanční transakce. **Spolupráce mezi vládními orgány, průmyslem a odborníky na AI je klíčem k vytvoření účinné a spravedlivé právní regulace pro tyto sektory.**

Jak ovlivňuje AI Act Evropské Unie umělou inteligenci a její využití v kombinaci s compliance?

AI act Evropské unie, konkrétně zmíněný Akt o umělé inteligenci (AI Act), má významný vliv na oblast compliance nejen v Evropě, ale i v globálním měřítku. Tento akt, schválený v dubnu 2021, stanovuje nová pravidla pro vývoj, nasazení a použití systémů umělé inteligence v Evropské unii s cílem zajistit etiku a bezpečnost této technologie. **Jakým způsobem AI Act ovlivňuje compliance?**

Tento předpis klade velký důraz na etické používání AI a vyžaduje, aby systémy AI byly transparentní, vysvětlitelné a spravedlivé. Organizace budou muset zajistit, aby jejich AI systémy byly v souladu s těmito požadavky, což může vyžadovat **větší důraz na compliance s etickými standardy.**

AI Act také zavádí nové povinnosti a regulační rámce pro výrobce a provozovatele systémů umělé inteligence. Organizace budou muset pečlivě sledovat a dodržovat tyto nové předpisy, což může **vyžadovat další investice do compliance.**

EU tímto dokumentem také chrání práva spotřebitelů v kontextu AI. To zahrnuje povinnosti týkající se transparentního označení systémů AI a práva na informace o tom, jak AI systémy fungují. Organizace musí zajistit, že jejich produkty a služby splňují tyto spotřebitelské požadavky.

AI Act stanovuje vysoké pokuty za nedodržení předpisů. Organizace, které porušují nové regulace, mohou čelit vysokým finančním sankcím. To znamená, že **je klíčové, aby organizace měly efektivní compliance programy, které minimalizují riziko nedodržování.**

I když AI Act platí pouze v EU, má potenciál ovlivnit i organizace mimo EU, pokud provozují své služby nebo produkty v evropském prostoru. To může vést k tomu, že organizace mimo EU budou muset upravit své postupy a systémy v souladu s evropskými pravidly, aby zachovaly přístup k trhu EU.

Celkově tedy lze říci, že AI Act EU zvyšuje důležitost compliance v oblasti umělé inteligence a mění způsob, jakým organizace vyvíjejí, nasazují a používají umělou inteligenci.

Organizace, které působí v této oblasti, budou muset pečlivě sledovat nové předpisy a zajistit, že jejich aktivity jsou v souladu s těmito regulacemi, aby minimalizovaly rizika a dodržely etické standardy.

JUDr. Jakub Dohnal, Ph.D., LL.M.,

advokát, partner

Petr Pucek,

paralegal

ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

Plzeňská 3350/18
150 00 Praha 5 - Smíchov

Tel.: +420 245 007 740

e-mail: office@arws.cz

Zdroje:

1. K dispozici >>> [zde](#).
2. K dispozici >>> [zde](#).
3. K dispozici >>> [zde](#).
4. K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)